

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brańsku, ul. Rynek 8, 17-120 Brańsk, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „MOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest pani Anna Laskowska.

Kontrolę w dniach 16-17.04.2014r. przeprowadziły:

1. Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,
 2. Małgorzata Osipowicz – starszy inspektor wojewódzki,
- na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli: Nr 1 i Nr 2 z dnia 04.04.2014r., znak PS-I.431.1.14.2014.KK, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej pana Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielały: pani Anna Laskowska – kierownik MOPS w Brańsku oraz pani Magdalena Kiersnowska – inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, członek Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na podstawie statutu Ośrodka, stanowiącego załącznik Nr 1 do uchwały Nr XIV/90/12 Rady Miasta Brańsk z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsk (§ 1 pkt 8 Statutu).

Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powierzono kierownikowi Ośrodka oraz dwóm pracownikom socjalnym, aspirantowi pracy socjalnej i inspektorowi do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zatrudnionym w Ośrodku.

W załączniku Nr 1 do Zarządzenia Nr 3/12 Kierownika MOPS w Brańsku z dnia 3 września 2012 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku ustalono zakres działania i kompetencji kierownika MOPS – do jego podstawowych obowiązków należy m. in. nadzór nad realizacją zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wykonywanie zadań wynikających z ww. ustawy nie zostało ujęte w zakresach czynności dwóch pracowników socjalnych, aspiranta pracy socjalnej i inspektora do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zatrudnionych w Ośrodku.

Jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, realizacja zadań wynikających z ww. ustawy została powierzona pozostałym pracownikom na podstawie następującego zapisu zawartego w zakresach czynności: „wykonywanie innych zadań zleconych przez Kierownika MOPS w Brańsku”.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy

Rada Miasta Brańsk w dniu 30 grudnia 2010 r. przyjęła uchwałę Nr III/6/10 w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2013. Głównym celem programu było zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także utworzenie sprawnego funkcjonującego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Brańsk.

W dniu 14 lutego 2014 r. Rada Miasta Brańsk przyjęła uchwałę Nr XXVI/184/14 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018. Program ten stanowi powtórzenie Programu obowiązującego

w latach 2011-2013. Ponadto zakłada coroczne sprawozdanie o udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i działaniach skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie – sprawozdanie z działalności MOPS w Brańsku za rok 2013, obejmujące również realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostało złożone Radzie Miasta Brańsk na XXVI sesji, która odbyła się 14 lutego 2014 r.

Wstęp Programu zawiera ogólne informacje o zjawisku przemocy, nie przedstawiono natomiast charakterystyki problemu w odniesieniu do terenu miasta Brańsk – w Programie brak diagnozy problematyki przemocy w rodzinie w mieście Brańsk.

Nadal głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Cele szczegółowe programu to: rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – koordynacja działań lokalnych podmiotów wobec zjawiska przemocy, podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem, systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, a w szczególności zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie – zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia.

Jednym z działań przewidzianym do realizacji jest współorganizowanie w oparciu o zadania Wojewody Podlaskiego szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji członków Zespołu – zgodnie z ww. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym samorządu województwa (art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

Przyjęto, że monitorowanie realizacji Programu będzie polegać na zebraniu informacji z instytucji o liczbie założonych niebieskich kart oraz coroczne sprawozdanie o udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i działaniach skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie, nie określono jednak mierników określających stopień realizacji poszczególnych zadań.

Realizatorem Programu są podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Przedszkole, Komisariat Policji, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje Pozarządowe, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – nie są jednak wskazani konkretni realizatorzy Programu.

Nie opracowano również harmonogramu realizacji zadań określonych w Programie.

W okresie objętym kontrolą realizowano zadania wynikające z ww. programów opisane w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Akta kontroli Nr 7, str. 21-32

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy

W MOPS w Brańsku poradnictwo, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy było prowadzone na bieżąco przez pracowników socjalnych – udzielanie porad dokumentowano w sporządzanych notatkach służbowych. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie informowano o możliwości skorzystania z pomocy instytucji i organizacji wymienionych w formularzu Niebieska Karta – B.

Ponadto dwa razy w miesiącu osoby zainteresowane mogą skorzystać z porad psychologa zatrudnionego w Punkcie Konsultacyjnym, działającym przy Urzędzie Miasta Brańsk. Psycholog prowadzi odrębną dokumentację, dotyczącą świadczonego poradnictwa (w okresie objętym kontrolą, tj. w 2013r. udzielono porad 7 osobom). Raz w tygodniu istnieje możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego udzielanego również w Urzędzie Miasta Brańsk (w okresie objętym kontrolą nie były udzielane porady w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka oraz przedłożonej dokumentacji wynika, że na terenie miasta Brańsk prowadzono są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania profilaktyczne prowadzone były zarówno przez MOPS (m. in. udostępniano materiały informacyjne dotyczące

zjawiska przemocy w rodzinie), jak i Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku (m. in. odbywały się prelekcje skierowane do rodziców, pogadanki na godzinach wychowawczych, w ramach projektu „Wędrując ku sukcesowi” prowadzono zajęcia z psychologiem, warsztaty profilaktyczne).

Akta kontroli Nr 7, str. 21-32

Ponadto w Urzędzie Miasta Brańsk, gdzie swoją siedzibę ma również MOPS, znajdują się informacje m. in. o instytucjach zajmujących się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie, ulotki i plakaty o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od 01.01.2013r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” – w 2013 roku w mieście Brańsk wypełniono 3 Niebieskie Karty (we wszystkich przypadkach procedura została wszczęta przez Policję), w 2014r. do dnia kontroli nie wszczynano procedury NK.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2 pkt 3 ustawy

W mieście Brańsk, w okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, które wymagałyby skierowania do ośrodka wsparcia. Z informacji udzielonych przez kierownika Ośrodka wynika, że jeżeli nastąpi konieczność zapewnienia schronienia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wówczas możliwe będzie skorzystanie z miejsc noclegowych w Domu Pomocy Społecznej w Brańsku.

Nie wykonywano również czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie. Nie występowały sytuacje, które wymagałyby wykonania ww. czynności.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, na podstawie art.6 ust 2 pkt 4 ustawy

Na podstawie z art. 9a ust. 15 ustawy została przyjęta uchwała Nr III/7/10 Rady Miasta Brańsk z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zmian w zakresie warunków funkcjonowania zespołu w ww. uchwale dokonano uchwałą Nr XXVI/185/14 Rady Miasta Brańsk z dnia 14 marca 2014 r.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany ZI) został powołany zarządzeniem Nr 184/11 Burmistrza Miasta Brańsk z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Zmian w składzie Zespołu dokonywano Zarządzeniami: Nr 6/12 z dnia 15 czerwca 2012 r., Nr 1/2013 z dnia 13 lutego 2013 r., Nr 5/13 z dnia 16 lipca 2013 r. oraz Nr 233/2014 z dnia 19 marca 2014 r. W skład ZI wchodzi przedstawiciele wymienieni w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, zgodnie z art. 9a ust. 8 podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z ośmioma podmiotami wchodzącymi w jego skład. Prezes Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim pismem z dnia 23 lutego 2011 r. wyznaczył do składu ZI zawodowego kuratora sądowego Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

ZI realizuje zadania określone w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy poprzez m. in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku, rozpowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Akta kontroli Nr 7, str. 21-32

Przed przystąpieniem do prac wszyscy członkowie ZI złożyli Burmistrzowi Miasta Brańsk oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się na 10 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach: 14.02.2013 r., 15.02.2013 r., 21.03.2013 r., 27.06.2013 r., 09.07.2013 r.,

21.08.2013 r., 04.09.2013 r., 26.09.2013 r., 18.11.2013 r. oraz 25.03.2014 r. Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zatem w dwóch przypadkach nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń (21.03.2013r.–27.06.2013r. oraz 18.11.2013r.–25.03.2014r. – odstęp między posiedzeniami ZI wynosił więcej niż 3 miesiące).

W okresie objętym kontrolą nie powoływano grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Działania były prowadzone w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, w posiedzeniach którego uczestniczyli przedstawiciele MOPS, Policji w Brańsku oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku.

Zgodnie z art. 9b ust. 3 ustawy opracowywano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 7 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” (NK) na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), w tym 4 wszczęte przed 2013r. i 3 wszczęte w 2013r. Procedurę zakończono w 4 sprawach.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta rodzin (teczki nieoznakowane):

1. NK-A z dnia 11.02.2013r.,
2. NK-A z dnia 22.11.2012r.,
3. NK-A z dnia 01.07.2013r., NK-A z dnia 27.08.2013r. wypełniona w związku z podejrzeniem dopuszczenia się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie,
4. NK-A z dnia 05.08.2013r.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- brak potwierdzenia przekazania formularza NK-A wszystkim członkom ZI, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia, który stanowi, że przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza "Niebieska Karta - A" niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej – sprawy numer 1 – 4,
- brak powiadomienia wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia, który stanowi, że o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze, po jej zakończeniu – sprawy numer 1, 2 i 4,
- brak potwierdzenia przekazania formularza NK-B osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, po wypełnieniu formularza NK-A przez MOPS w Brańsku – zgodnie z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie przekazuje się formularz NK-B, zaś § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia stanowi, że wszystkie działania są dokumentowane – sprawa numer 2,
- brak wezwania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie ZI, co jest niezgodne z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia, który stanowi, że wszystkie działania są dokumentowane – sprawa numer 1,
- niewypełnienie formularza NK-C w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia, co jest niezgodne z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia – sprawa numer 3.

Akta kontroli Nr 8, str. 33-40

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez MOPS w Brańsku pod numerem 1/2014.

Brańsk 17.05.2014

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Z up. BURMISTRZA
KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
/-/
Anna Laskowska

.....
podpis kontrolowanego

Katarzyna Kuprianowicz -

.....
- Spirydonow /-/

.....
M. Osipowicz /-/

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałem :

Brańsk 17.05.2014

Z up. BURMISTRZA
KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
/-/
Anna Laskowska

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)